

Remissvar – Kartläggning och analys av utsläpp från vedeldning M2019/00796/KI

Sammanfattning

Utifrån faktaunderlaget i rapporten bedömer Tierps kommun att det är befogat att fokusera på påskyndad utfasning av äldre konventionella vedpannor och att ställa krav enligt förslaget. Vi anser att etappmålet år 2027 bör vara att samtliga vedeldade pannor som används som primär värmekälla inom tätort ska uppfylla krav motsvarande BBR2011 enligt IVL:s förslag och vara utrustade med ackumulatortank för att minska störningar och hälsoriskerna i närområdet. Lägre krav kan gälla i områden där det är glest mellan utsläppskällor och bebyggelse. På sikt bör även lokaleldstäder ingå i kartläggningen på grund av ökat antal installationer och förhållandevis höga utsläpp av sot med påverkan på hälsa och miljö.

Det upplevs som svårt att relatera lokala utsläpp, hälsorisker och störningar till miljö kvalitetsnorm och miljö kvalitetsmålet Frisk luft som anges som årsmedelvärden på grund av osäkerheten i indata för kartläggningen och modelleringen.

Några synpunkter

Den föreslagna vägledningen (harmonisering naturvårdsverket, Energimyndighet, Boverket, MSB) bör även innehålla tillsyn och hantering av störningar på grund av felaktigt eldningsbeteende samt genomförande av kontroller.

Anmärkningsvärt är att det enligt rapporten var svårt att få indata och statistiskt underlag för kartläggningen. Det finns krav på bygglov/byggnmälan vid installation av eldstad, brandskyddsinspektioner och sotning men få register - syftet med anmälningar och kontroller samt återrapportering till rapporterade myndighet bör ses över i samband med vägledningen. Det konstateras att det finns potential för utökad samverkan på myndighetssidan. Bygg- och miljö enhetens ärenderegistreringssystem baseras på fastighetsbeteckningen och det bör vara möjligt att med hjälp av GIS få ett geografiskt perspektiv.

På många ställen i rapporten hänvisas till ”kommunerna”. I samband med harmoniserad vägledning bör beaktas att kommunen består av enheter med avgränsade ansvarsområden vad gäller lagstiftningen (PBL/BBR, miljöbalken, brandskyddsföreskrifter). Det är viktigt med tydlig ansvarsfördelning avseende genomförandet. För kontroll av utsläpp från

småskalig vedeldning hänvisas i rapporten till miljö-och hälsoskydds enheten som har kännedom om större fastbränsleanläggningar på grund av anmälningsplikten enligt miljöbalken men inte om enskilda vedpannor.

Det är önskvärt med ett förslag för lokal samverkan, exempelvis genom att inrätta ett gemensamt register, för att effektivisera tänkbara åtgärder.

I vägledningen bör tas upp hur man bedömer när ett utsläpp från vedeldning utgör en olägenhet för människors hälsa och vilka åtgärder är befogade när grannar upplever störningar från vedeldning.

Angående teknikreglering och kunskaper och om äldre vedpannor, kombipannor, pelletsaggregat, varmvattenberedning, eldningsfrekvens, etc. bör påminnas om att det 1995 fanns bidrag till installation av ackumulatortank och senare år för installation av kompletterande solfångaranläggning. Det är osäkert hur stort behovet att komplettera med ackumulatortank faktiskt är.

Vi vill betona vikten av rådgivning med fokus på eldningsbeteende, vedhantering, minimering av pyrelidning, beaktande av väderförhållanden (inversion) mm som bör ges i samband med kontroll på plats. Allmän information om riskerna och att förebygga störningar bör ges i samband med bygganmälan. I rapporten nämns kommunens möjlighet till ”reaktiv” styrning genom tillsyn enligt miljöbalken vid klagomål. I samband med bygganmälan finns en möjlighet till ”aktiv” styrning genom allmän information om riskerna och om att förebygga störningar.

Tierps kommun förespråkar stödet för utbyte av äldre vedpanna i stället för skrotningspremie och utökad anmälningsplikt vid byte av befintlig vedpanna inom tätort. Det är viktigt att stödet ligger på en sådan nivå så att utbyte stimuleras. Vid ett system för teknikreglering med utgångspunkt i IVL:s studie bör teknikkontrollen i tveksamma fall kunna kompletteras med mätning.

Beredskapsaspekten som kanske mest gäller utanför tätorten bör beaktas för vedpannor som inte används som primär värmekälla, utan som reservpanna för stödeldning vid t.ex. köldtoppar eller elavbrott.

Angående generella informationsinsatser bör den kommunala energi- och klimatrådgivningen inte glömmas bort som resurs.

Till sist: Paralleller kan dras med hanteringen och tillsyn av utsläpp från enskilda avlopp: skärpt regelverk, inventeringar, förbud att släppa ut avloppsvatten och krav på ny anläggning om befintlig anläggning inte uppfyller kraven på rening.

Wiltrud Neumann
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Miljö- och hälsoskydds enheten
